

Andet Afsnit.

Den polytekniske Læreanstalt.

I. Den polytekniske Læreanstalts Personaleforhold.

1. Oversigt over Afgang og Ansættelser i Beretningsaaret 1931—32.

Under 14. December 1931 meddelte Undervisningsministeriet, at Læreanstaltens Direktør, Professor, Dr. phil. P. O. Pedersen ved kongelig Resolution af 12. s. M. havde faaet sin Funktionstid forlænget for Perioden 1. Februar 1932—31. Januar 1937.

Læreanstalten maa blandt de Begivenheder, der er indtraadt i Aarets Løb, dybt beklage Tabet af Professor i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner, Dr. techn. Asger Skovgaard Ostenfeld, der afgik ved Døden den 23. September 1931. Professor Ostenfeld blev født den 13. Oktober 1866 og polyteknisk Kandidat i Ingeniørfagene i 1890. Fra 1. April 1891 til 31. August 1894 virkede han som Assistent ved Undervisningen i Ingeniørfagene paa Læreanstalten og var derefter fra 1. September sidstnævnte Aar til 31. Marts 1900 Docent og fra 1. April 1900 Professor i Teknisk Mekanik, fra 3. Januar 1905 kaldet Bygningsstatik og Jernkonstruktioner. I 1923 blev han Dr. techn. h. c. ved Deutsche Technische Hochschule i Prag. I de senere Aar virkede han som Bestyrer af Læreanstaltens Laboratorium for Bygningsstatik, der oprettedes ved hans Initiativ.

Læreanstalten maa ligeledes beklage Tabet af Lektor i Vejbygningsfagene, Professor Alfred Lütken, der paa Grund af Alder fra Finansaarets Udløb bad sig fritaget for at holde de Specialforelæsninger over Vejbygningsfagene, hvortil han antoges i 1917 (jfr. Universitetets Aarbog 1916—17, S. 179). Professor Lütken blev født den 6. August 1860 og polyteknisk Kandidat i Ingeniørfagene i 1883. Fra 1. Oktober 1892 til 31. Marts 1894 var han Docent og fra 1. April 1894 til 8. Oktober 1916 Professor i Vejbygningsfagene ved Læreanstalten, og derefter har han holdt ovennævnte Specialforelæsninger i Vejbygningsfagene.

I Professoratet i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner erholdt Docent i samme Fag, Dr. techn. Christian Ditlev Nielsen Nøkkentved under 12. Marts 1932 kongelig Udnævnelse fra 1. s. M. at regne, medens Docenturet, der blev opslaaet ledig, endnu ikke var bleven besat ved Be-

retningsaarets Udgang. Assistent i Faget, Ingeniør, cand. polyt. Regnar Halfdan Nielsen blev under 20. April 1932 af Undervisningsministeriet midlertidig konstitueret som Docent fra 1. Maj s. A., og Ingeniør, cand. polyt. Johan Georg Hannemann blev af Lærestalten med Undervisningsministeriets Tilladelse antaget til midlertidig Assistance ved Undervisningen i Faget, idet han blev lønnet af den Assistentgage, der blev ledig ved Konstitutionen.

Efter Professor H. I. Hannovers Afgang (jfr. Universitetets Aarbog for Aaret 1930—31, S. 250) erholdt Ingeniør, cand. polyt. Niels Henrik Nielsen under 5. Januar 1932 kongelig Udnævnelse til Professor i Mekanisk Teknologi fra 1. s. M. at regne, medens Undervisningsministeriet under 9. s. M. konstituerede Ingeniør, cand. polyt. Erik Karl Henriksen som Docent i samme Fag fra 1. s. M. indtil videre, idet dog Tidspunktet for Overtagelsen af Docenturet senere ændredes til 1. April 1932.

Paa Finansloven for 1932—33 blev en hidtilværende Assistentstilling i Organisk Kemi omdannet til et Lektorat i samme Fag. I den nye Stilling ansatte Undervisningsministeriet under 15. April 1932 Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium, Dr. phil. Stig Erik Veibel fra 1. s. M. at regne og foreløbig i et Tidsrum af 3 Aar.

Efter at Lektor, Dr. phil. Henning E. Petersen med Udgangen af Oktober Maaned 1930 var fratraadt sin Lærerstilling i Mikroskopi og Rendyrkning af Gæringsorganismer, fremkom der i Lærerraadet Ønsker om, at Stillingen foreløbig maatte blive besat ved Konstitution, idet en Forandring af dens Art og Fagomraade kunde blive paakrævet. Som omtalt i Universitetets Aarbog 1930—31, S. 251, blev den nye Lærer, cand. mag. Johan Boye Petersen derfor konstitueret i Stillingen. Efter at de nye Stillinger i de teknisk-kemiske Fag, som stod i Forbindelse med de nye teknisk-kemiske Laboratorier i Østervoldgade, havde fundet en tilfredsstillende Besættelse, bortfaldt imidlertid disse Ønsker, og cand. mag. Johan Boye Petersen erholdt derfor under 7. Marts 1932 af Undervisningsministeriet Udnævnelse som Lektor i Mikroskopi og Rendyrkning af Gæringsorganismer i 3 Aar fra 1. April 1932 at regne.

Lærestalten meddelte derefter Assistent i Faget, Dr. phil. Hans Marius Møhlholm Hansen, Udnævnelse for samme Tidsrum.

Assistent ved den teknologiske Samling, Ingeniør, cand. polyt. Anders Larsen Vanggaard, der havde haft Ansættelse ved Samlingen fra 1. April 1907, afgik ved Døden den 20. Marts 1932. I Stillingen ansatte Undervisningsministeriet under 12. Juli s. A. Ingeniør, cand. polyt. Harald Niendahl paa Prøve fra 1. s. M. at regne.

Honorarlønnet Assistent i det fysiske Laboratorium, stud. mag. Niels Henrik Arley, fratraadte sin nævnte Stilling med Udgangen af Aaret 1931. I Stedet ansattes fra 1. Januar 1932 Ingeniør, cand. polyt. Andreas Bønding.

I en Stilling for en fast ansat, videnskabelig uddannet Assistent ved Læreanstaltens Laboratorium for Metallære, der var oprettet paa Normeringsloven for Finansaaret 1931/32, ansatte Undervisningsministeriet under 13. Februar 1932 paa Læreanstaltens Indstilling Ingeniør, cand. polyt. Georg Scharnagl paa Prøve fra 1. Januar 1932 at regne.

I en Stilling for en fast ansat, videnskabelig uddannet Assistent ved Læreanstaltens Laboratorium for Telegrafi og Telefoni, der havde hentaet ubesat fra Udgangen af August 1931 (jfr. Universitetets Aarbog for 1930—31, S. 251), ansatte Undervisningsministeriet under 18. Januar 1932 Ingeniør, cand. polyt. Jens Oscar Nielsen paa Prøve fra 1. Februar 1932.

I Skrivelse af 30. Maj 1932 bifaldt Undervisningsministeriet, at det tillodes fast ansat, videnskabelig uddannet Assistent ved det teknisk-kemiske Laboratorium for almen teknisk Kemi, Ingeniør, cand. polyt. Robert Ersbak at træde uden for Nummer i sin Stilling i et Aar fra 1. August 1932. Samtidig konstituerede Ministeriet honorarlønnet Assistent ved samme Laboratorium, Ingeniør, cand. polyt. Jørgen Møller i den ledige Stilling. Læreanstalten antog derefter for et Aar Ingeniør, cand. polyt. Chr. J. Snare til Assistent i den derved ledigblevne Assistentstilling.

Undervisningsministeriet meddelte under 9. Februar 1932 Ingeniør, cand. polyt. Niels Christian Otte fast Ansættelse i en Assistentstilling ved Læreanstaltens bioteknisk-kemiske Laboratorium.

Assistent ved Læreanstaltens elektrotekniske Laboratorium, Ingeniør, cand. polyt. Johan Georg Christian Weber erholdt under 18. Januar 1932 sin Ansættelse forlænget i 2 Aar fra 1. Februar s. A. at regne.

Honorarlønnet Assistent ved Undervisningen i Husbygning, Arkitekt Karl Sander Zandersen genansattes under 23. August 1932 i sin nævnte Stilling i Efteraarshalvaaret 1932.

Assistent ved Undervisningen i Matematik for Maskin-, Bygnings- og Elektroingeniører, Docent, Dr. phil. Jul. Pál fratraadte sin nævnte Stilling ved Udgangen af August 1932 for at overtage en Stilling under Københavns Universitet. Læreanstaltens nævnte Assistentstilling blev derefter fra 1. September 1932 besat med mag. sc. Svend Lauritzen.

Ved Normeringsloven for Finansaaret 1932—33 blev der oprettet en ny Stilling som Biblioteksmedhjælper ved Læreanstaltens Bibliotek (Teknisk Bibliotek), med Lønning 1920 Kr., stigende til 3120 Kr.; under 11. Maj 1932 meddelte Undervisningsministeriet fra 1. April s. A. at regne cand. phil. Frøken Elisabeth Harding Ansættelse i denne Stilling, i hvilken hun i Henhold til Bestemmelse i Normeringsloven erholdt Anciennitet fra 1. April 1924.

Ved samme Normeringslov blev der oprettet en Stilling for en fast ansat, videnskabelig uddannet Assistent ved Læreanstaltens bioteknisk-

kemiske Laboratorium. Stillingen henstod endnu ubesat ved Beretningsaarets Udløb.

Frøken Michaela Smith, der var antaget til Kontormedhjælper ved det teknisk-kemiske Laboratorium for almen-teknisk Kemi, fratraadte ved Udgangen af December Maaned 1931 denne Stilling, som derefter fra 1. Januar 1932 blev besat med Frøken Tove Christiansen.

Assistent ved det kemiske Laboratorium for Fabrikingeniører m. fl., mag. sc. H. Bjørn-Andersen holdt under Vakancen efter Professor, Dr. phil. Jul. Péttersens Død Forelæsninger over Organisk Kemi baade i Foraarshalvaaret og Efteraarshalvaaret 1931. Desuden eksaminerede han i Faget ved 1. Del af polyteknisk Eksamen 1931. Der tillagdes ham herfor af Universitetet et Vederlag paa 1800 Kr. for Foraarshalvaaret og 2400 Kr. for Efteraarets Vedkommende.

Assistent ved Lærestaltens teknisk-kemiske Laboratorium for Mørtel, Glas og Keramik, Ingeniør, cand. polyt. Fru Alice Jeppesen erholdt, efter at hun som omtalt i Universitetets Aarvog for Beretningsaaret 1930—31, S. 252, var overgaaet fra en Stilling for en fast ansat Assistent til en honorarlønnet Assistentstilling, tilstaaet et Beløb paa 2253 Kr. i Henhold til Tjenestemandsløvens § 836, jfr. § 15.

I en paa Normeringsloven for Finansaaret 1931/32 oprettet Stilling som Betjent ved Laboratoriet for Bygningsstatik ansattes Niels Christian Marius Volmer Jacobsen fra 1. December 1931, efter Finansministeriets Bestemmelse dog uden Ret til Pension.

I en Stilling, der ligeledes oprettedes paa Normeringsloven for Finansaaret 1931/32 som Betjent ved Lærestaltens Laboratorium for Metallære, ansattes Gravers Jacobsen Bjerre fra 15. December 1931.

Ved Normeringsloven for Finansaaret 1932/33 ændredes denne Stilling fra en Stilling i Lærestaltens 12. til en Stilling i dens 10. Lønningsklasse.

Matematik

Professor i ~~Fysik~~ ved Københavns Universitet, Dr. phil. Niels Nielsen, der siden 1899 havde virket som Lærer ved Lærestaltens Forberedelseskursus til dens Adgangseksamen, afgik ved Døden den 16. September 1931.

Hans Undervisning ved Kursuset deltes derefter mellem Professor i Matematik, Dr. phil. A. F. Andersen og Assistent i samme Fag, cand. mag. Richard Petersen.

I Beretningsaaret var Professor E. S. Johansens Undervisning i Fysik ved samme Kursus midlertidig overdraget til Docent i Fysik, Dr. phil. S. Werner.

2. Besættelse af et Professorat og et Docentur i Mekanisk Teknologi.

Paa Normeringsloven for Finansaaret 1930/31 blev der oprettet et Docentur i Mekanisk Teknologi i det Øjemed at aflaste Professor

E. Thaulow for en Del af det store og meget omfattende Arbejde, der efterhaanden var kommen til at paahvile ham. Den 21. Maj s. A. indstillede Læreanstalten til Undervisningsministeriet, at Stillingen maatte blive opslaaet ledig, hvilket skete under 30. s. M., og den 4. Juli s. A. tilstillede Ministeriet Læreanstalten 2 indkomne Ansøgninger, nemlig fra Ingeniør, cand. polyt. Poul Feddersen og Ingeniør, cand. polyt. Niels Henrik Nielsen.

Professor Thaulow afgav en Betænkning angaaende de to Ansøgninger, i hvilken han fremhævede, at Ingeniør Feddersen var mindre kvalificeret til Stillingen, idet hans Praksis havde været af en meget tilfældig og varierende Art og for en stor Del havde omfattet Reparationsarbejder og Arbejder med Maskiner af saa grov og tilfældig Art som Gasværker og Minemaskineri.

Om Ingeniør Nielsens Kvalifikationer udtalte han:

»Ingeniør Nielsen har jeg ikke nogen tydelig Erindring om fra hans Studietid, da han havde valgt Speciale hos Professor H. I. Hannover. Hans Eksamen med Kvotienten 7,44 giver dog vistnok, hvad hans Arbejde som Assistent ved mit Fag ogsaa bærer Vidne om, et rigtigt Billede af hans tekniske Kvalifikationer.

Ingeniør Nielsen har en lang og god Praksis. Han er saaledes Svend, har arbejdet hos Burmeister & Wain inden for den Branche, som Docenturet omfatter, og har senere været beskæftiget ved Papirfabrikerne. Ingeniør Nielsen er et lyst Hoved, er i Besiddelsen af en ganske overordentlig om end noget springende Arbejdsevne og har ydet et godt og betydeligt Arbejde under Indretningen af Teknologisk Laboratorium. Hans Mangler ligger maaske i en vis Overvurdering af hans Eulers Færdigheder og i et lidt uroligt og vanskeligt Sind, Fejl, som han dog øjensynlig gør sig Umage for at undertrykke, og som vistnok vil rette sig gennem et roligt og stadigt Arbejde. Det har saaledes ikke været til Hinder for vort Samarbejde i de forløbne Aar.

Hans Kvalifikationer for at bestride det oprettede Docentur maa siges at være særdeles gode og i hvert Fald langt bedre end Ingeniør Feddersens.«

Ansøgningerne og Professor Thaulows Betænkning blev derefter behandlet i et Udvalg, som Lærerraadet tidligere havde nedsat, bl. a. til Behandling af Sager af denne Art. Dette Udvalg tiltraadte til at begynde med i et Møde den 17. September 1930 Professor Thaulows Forslag og overdrog det til Udvalgets Formand, Professor A. R. Holm, at skrive en Indstilling om, at Ingeniør Nielsen burde ansættes i Stillingen.

Efter at Udkastet til denne Indstilling var bleven sendt til Udvalgets Medlemmer, fremkom der fra et enkelt Medlem af dette en Skrivelse, hvori der udtales visse Betænkeligheder med Hensyn til Ingeniør Nielsens Kvalifikationer, og hvori det foresloges, at Sagen burde gøres til Genstand for nærmere Overvejelse, og at Stillingen skulde opslaaes

paany. Denne Udtalelse vandt nogen Tilslutning blandt Udvalgets øvrige Medlemmer.

Udvalgets Formand foreslog derefter, at Sagen blev behandlet i et Lærerraadmøde, inden den førtes videre enten i samme Udvalg eller i et særligt Udvalg, der kunde nedsættes alene til Behandling af denne Sag. Det maatte bero paa Lærerraadets Skøn, om Ingeniør Nielsens videnskabelige og pædagogiske Evner var tilstrækkeligt klarlagt til, at han kunde indstilles til at overtage Docenturet.

Sagen blev derefter — iøvrigt under Protest fra Professor Thaulow, der hævdede, at hans Tid var saa optaget af Arbejde, at Docentens Bistand var meget stærkt paakrævet — behandlet i Lærerraadet i et Møde den 23. Oktober 1930, i hvilket der gennem Professor Hannover fremlagdes nye Oplysninger om Ansøgerne, som han havde fremskaffet gennem nogle af de Virksomheder, i hvilke de havde haft Ansættelse.

Lærerraadet vedtog dels, at Udvalget skulde søges suppleret med Professor H. I. Hannover som Formand samt med Direktør E. B. Cruse fra Aktieselskabet F. L. Smidth & Co., Overingeniør A. Grønning fra Aktieselskabet Burmeister & Wain og Direktør P. Gorm-Petersen fra Aktieselskabet De forenede Papirfabrikker, og at Sagen, naar den igen var blevet drøftet i Udvalget, skulde forelægges Raadet paany.

Paa Lærestanstaltens Henvendelse erklærede Overingeniør Grønning og Direktør Gorm-Petersen sig villige til at indtræde i Udvalget, medens Direktør Cruse var forhindret deri.

Udvalget holdt Møde den 29. s. M., og Professor Hannover stillede i dette Forslag om, at Ingeniør Nielsen skulde konstitueres som Docent i 2 Aar, inden der blev truffet endelig Bestemmelse om, hvorvidt han skulde have fast Ansættelse. Det lykkedes imidlertid ikke at samle Udvalget om dette Forslag, idet der fra nogle Medlemmers Side blev hævdet, at de ikke kunde gaa med til at ansætte ham uden nærmere Kendskab til hans Fremstillingsevne, hans Kundskabsfylde og hans Personlighed.

Imidlertid var Ingeniør Nielsen, der hidtil med Understøttelse af The American-Scandinavian Foundation havde været paa Studierejse i Nordamerika, pludselig vendt tilbage, og der var saaledes Lejlighed til at lade ham holde nogle Prøveforelæsnings, som dog først kunde blive afholdt efter 1. Februar 1931, idet Professor Thaulow i December og Januar var optaget af Eksamensarbejde. Endvidere var der en Mulighed for, at Ingeniør Nielsen midlertidig kunde antages til Assistance ved Professorens Undervisning. Efter at han var bleven adspurgt og havde givet sit Tilsagn hertil, og efter at Lærerraadet havde bifaldet denne Ordning i et Møde den 13. November 1930, anmodede Lærestanstalten Undervisningsministeriet om Tilladelse til at maatte anvende et Beløb af $\frac{9}{10}$ af den ledige Docentlønnings med Sted-, Konjunktur- og Dyrtidstillæg for en ugift, ialt 5200 Kr. 80 Øre aarlig til

Honorering af Ingeniør Nielsen. Efter Afholdelsen af Prøveforelæserningerne skulde det da afgøres, om han skulde indstilles til Docentstillingen eller ikke.

I Skrivelse af 10. December 1930 gav Ministeriet sin Tilslutning til denne Ordning.

Imidlertid havde Lærestanstaltens anden Lærer i Mekanisk Teknologi, Professor H. I. Hannover, for at Lærerraadet, om det maatte ønske det, kunde tage den fremtidige Ordning af Undervisningen i Faget under Overvejelse, i Sommeren 1930 meddelte Raadet, at han paa Grund af Alder skulde fratræde sin Lærerstilling med Udgangen af Maj Maaned 1931.

Der var saa meget mere Grund til at overveje Spørgsmaalet, som Professorens Arbejde i de senere Aar delvis var bleven udført af 2 Hjælpelærere og delvis af ham selv. Og der var endvidere bleven fremsat Forslag om Oprettelse af en Docentstilling i Metallære, til Bestridelse af hvilken man nærmest havde udset en af disse Hjælpelærere, som da tillige maaske kunde overtage noget af Undervisningen i Mekanisk Teknologi.

I et Lærerraadsmøde den 13. November 1930 blev der nedsat et Udvalg til at overveje Spørgsmaalet, og dette Udvalg kom til at bestaa af Professor H. I. Hannover som Formand og Professor i Teknisk Kemi, Dr. techn. A. H. M. Andreasen, Professor i Stærkstrømselektroteknik A. K. Aubeck, Professor i Maskinlære H. Bache, Professor i Teknisk Hygiejne J. T. Lundbye, Professor i Teknisk Kemi P. E. Raaschou, Professor i Stærkstrømselektroteknik Wm. Rung, Professor i Materiallære E. Suenson, Professor i Maskinlære Th. E. Thomsen og Professor i Mekanisk Teknologi E. Thaulow.

Efter at Sagen var bleven drøftet i en Række Møder, fremkom Udvalget med en Betænkning, hvori bl. a. udtaltes følgende:

»I det første Udvalgs møde fremkom Professor Thaulow med et Forslag vedrørende Deling af Undervisningen i Mekanisk Teknologi. Hovedpunktet i Forslaget var følgende:

Det Professorat, som Professor Hannover nu bestrider personligt og ved Hjælp af to Hjælpelærere, Dr. Engel og Ingeniør Hannover, deles i

- a) det nuværende teknologiske Fælleskursus, d. v. s. Metal og Metalbearbejdning, og
- b) Kursuset i specielle Fagomraader: Tavestoffer, Papirfabrikation, grafiske Kunster, Mølleri, Laase og Møntfabrikation.

Det teknologiske Fælleskursus med Undtagelse af de Dele, der tænkes overført til det paa Normeringsloven for indeværende Aar søgte nye Docentur i Metalkemi, sammenlægges i den Udstrækning, hvori det tænkes bibeholdt, med den Stofmængde, som det var paatænkt at overføre til det allerede oprettede, men endnu ikke besatte Docentur i Mekanisk Teknologi — nemlig Arbejdet med skærende Værktøjer,

Konstruktion af Værktøjer og Værktøjsmaskiner, Træ- og Stenbearbejdning — til det ledigtblivende Professorat. Hertil lægges yderligere Gennemgang af Kursusarbejder og Projekter i Professoratets Fagomraade. Professor Hannovers Specialforelæsninger over Tavestoffer, Papirfabrikation, grafiske Kunster og Mølleri, der afholdes hvert andet Aar, kan da doceres under det herved fritblevne, sidst nævnte Docentur i Mekanisk Teknologi. Angaaende de resterende Omraader: Laase og Møntfabrikation vil der senere kunne tages Bestemmelse.

Udvalget er enig i at anbefale denne Fordeling af Arbejdet og henstiller til Lærerraadet, at det ubesatte Docentur paany opslaas ledigt sammen med Professoratet i Mekanisk Teknologi, idet en ændret Fagdeling muligvis vilde hindres ved en Besættelse af Docenturet paa nærværende Tidspunkt.

Professor Hannover er ikke uden nogen Betænkelighed gaaet med til, at de af ham foredragne Specialfag: Tavestoffer etc. foreslaas henlagte til et Docentur, i Stedet for til et Professorat, idet dygtige Ingeniører fra Praksis næppe vil føle synderlig Lyst til at bytte deres Stilling med et Docentur, men maaske nok med et Professorat, saa at Docenturet vel vil blive vanskeligt at besætte, og Fagene er af betydelig Vigtighed, idet de repræsenterer store Industrier her i Landet.

Udvalget er enig med Professor Hannover i, at det paa Grund af Landets Lidenhed vil blive vanskeligt at faa fuldt kvalificerede Specialister i hans specielle Fagomraade. Det er imidlertid under alle Forhold af vital Betydning for Lærestalten at faa de bedst mulige Lærerkrafter, og dette mener Udvalget i det foreliggende Tilfælde bedst opnaas derved, at begge Stillingerne som Professor og som Docent i Mekanisk Teknologi opslaas ledige uden Angivelse af Fagdelingen imellem dem, idet der i Opslaget blot anføres, at nærmere Oplysninger om Retningslinier for Fagfordelingen kan erholdes paa Lærestaltens Kontor, hvilket tænkes gennemført ved Udlevering af Afskrifter af nærværende Betænkning.

Spørgsmaalene vedrørende den enkelte Fagdeling og Bestyrelsen af den teknologiske Samling vil da kunne udskydes, indtil Stillingerne er besatte.«

I et Lærerraadmøde den 26. Februar 1931, til hvilket der var fremkommet en Skrivelse fra Ingeniør Nielsen om, at han gav Afkald paa det Tilsagn om Prøveforelæsninger, der var givet ham, vedtoges dels dette Forslag, og dels, at det nye Udvalg skulde erstatte det gamle og behandle de Ansøgninger, der maatte indkomme om de to ledige Stillinger, inden de blev forelagt i Lærerraadet.

Undervisningsministeriet tiltraadte Forslaget og opslug begge Stillinger ledige, og der indkom 3 Ansøgninger, nemlig fra Ingeniør, cand. polyt. E. K. Henriksen, Ingeniør, cand. polyt. N. H. Nielsen og Ingeniør, cand. polyt. H. Niendahl.

Udvalget fremkom med en Udtalelse til Lærerraadet angaaende Ansøgerne, i hvilken der udtaltes følgende:

»Ingeniør, cand. polyt. H. Niendahl, der blev Maskiningeniør 1906 med 2den Karakter (Kvotient 5,14), har ganske vist for snart 25 Aar siden uddannet sig specielt i Vævning paa et Par udenlandske Væveskoler og derefter fra 27. April 1907 til 1. Januar 1909 været Fabrikmester ved den militære Klædefabrik i Usserød. Men siden har han i 15 Aar været Installatør i Kolding for elektriske Anlæg samt Gas- og Vandanlæg, og selv om han i den Tid har haft nogen Lejlighed til at sætte sig ind i forskellige Virksomheder, saasom Tekstilfabrikker, Bogtrykkerier o. s. v. og i de sidste Aar dels har fulgt nogle teknologiske Forelæsninger og Eksaminatorier i kemisk Teknologi ved Lærestalten, dels været knyttet til Historisk-teknisk Samling, maa han dog siges i væsentlig ringere Grad end de andre to Ansøgere at sidde inde med solide, mekanisk teknologiske Kundskaber, som bør fordres af en Lærer ved Lærestalten, eller have Udviklingsmuligheder for at erhverve saadanne, idet han snart er i en Alder af 50 Aar.

Ingeniør, cand. polyt. N. H. Nielsen har en særdeles god Eksamen som Maskiningeniør i 1924 (Kvotient 7,44), er *udlært Maskinarbejder* og har desuden været ansat i ca. 2 Aar hos Burmeister & Wain, i $1\frac{3}{4}$ Aar hos Aktieselskabet de forenede Papirfabrikker og fra 1. September 1927 til Januar 1930 som fast ansat, videnskabelig Assistent ved Lærestaltens teknologiske Laboratorium, og fra Januar 1930 til December 1930 har han i Tilknytning til Arbejdet dér været i U. S. A. for at studere moderne Værktøjsmaskinbygning i The Cincinnati Bickford Tool Company som Stipendiat ved American Scandinavian Foundation. Efter sin Hjemkomst for at søge det ledige Docentur i mekanisk Teknologi har han for Professor Thaulow gennemgaaet Eksamensarbejder fra Studerende med Projekt i mekanisk Teknologi og undervist Maskiningeniører i 6te Halvaar i mekanisk Teknologi III, Maskinarbejde, og har nu udarbejdet en Afhandling til »Ingeniøren« over Forkromning.

Ingeniør Nielsen kan herefter siges at være i Besiddelse af saa udmærkede Evner og solide Kundskaber, at han giver fuld Anledning til at tro, at han vil kunne gøre tilfredsstillende Fyldest i de ledige Stillinger.

Ingeniør, cand. polyt. E. K. Henriksen, der underviste i sin Studietid, har en overordentlig fin Eksamen (Kvotient 7,83) som Maskiningeniør i 1926. Derefter havde han Stilling ved et Ingeniørfirma i London og efter et kortere Ophold i Bryssel Ansættelse ved det bekendte Firma for Kokesovne Heinrich Koppers A.-G. i Essen og fik dér K. A. Larssens & Hustrus Rejsestipendium, som han benyttede til et Studieophold ved den tekniske Højskole i Karlsruhe, idet han alle Steder var beskæftiget ved Gasværksteknik og lignende, og ligesaa derefter hos F. J. Collin A.-G. i Dortmund. Han fik saaledes ved to Aars Studieophold i Udlandet Sprogkundskaber, Kendskab til Gasværks- og For-

brændingsteknik, Ovnkonstruktioner (Gasværks- og industrielle Ovne), Konstruktion af Støbegods samt til Plade- og Profiljærnsarbejde. Fra Begyndelsen af 1928 har han været ansat ved A/S Frichs i Aarhus ved mange forskellige Arbejder, saaledes ved Ledelsen af et større Jernkonstruktionsarbejde, Beskæftigelse i Kranafdelingen samt Dieselmotorafdelingen og har dér deltaget i Udarbejdelsen af en moderniseret Motortype, egnet for Seriefremstilling, og han har saaledes lært Organisationen af en moderne Maskinfabrik at kende fra Projektering og Udarbejdelse af Tilbud gennem Værkstedsarbejde til Montage og Aflevering.

Ingeniør Henriksen er saaledes ogsaa i Besiddelse af udmærkede Evner og af solide Kundskaber paa forskellige Omraader, og selv om han hidtil ikke har samlet disse særlig indenfor den mekaniske Teknologis Omraader, er der al Anledning til at tro, at han, hvis han ansættes i en af de ledige Stillinger, i Løbet af nogle Aar vil blive den fuldt voksne.

Udvalget foreslaar imidlertid at der, inden det gør nogen endelig Indstilling til de to ledige Stillinger, for at kunne bedømme de to sidstnævnte Ansøgers pædagogiske Evner, gives dem Lejlighed til ved Efteraarssemestrets Begyndelse at holde Prøveforedrag efter nærværende Udvalgs nærmere Bestemmelse, samt at der gives dem Meddelelse fra Læreanstalten om, at det er Hensigten at indbyde dem til at holde saadanne Foredrag, medens der meddeles førstnævnte Ansøger, Ingeniør Niendahl, at Lærerraadet ikke mener at kunne indstille ham til nogen af de ledige Stillinger, da der har meldt sig to Ansøgere, som det anser for mere kvalificerede.«

Forslaget vedtoges af Lærerraadet, og der blev under 7. September 1931 tilsendt de to sidstnævnte Ansøgere en Indbydelse til hver at holde 2 Prøveforedrag for Raadets Medlemmer henholdsvis den 6. og den 12. Oktober s. A., idet Emnerne for Foredragene den førstnævnte Dag kunde vælges frit, dog af Ingeniør Henriksen inden for Konstruktion af Værktøjsmaskiner og af Ingeniør Nielsen inden for Tavestoffernes Bearbejdning, medens derimod Emnet for Foredragene sidstnævnte Dag skulde være bundet og ens for begge Ansøgere samt først vilde blive dem meddelt paa Læreanstalten efter Slutningen af Foredragene den første Dag. Begge Foredrag ønskedes anlagt for Læreanstaltens Studerende, og hvert skulde kun vare 3 Kvarter. De kunde kun overværes af Læreanstaltens Lærere og Assistenten, og Foredragsholderne skulde efter hver Forelæsning aflevere en maskinskreven Afskrift af det paagældende Foredrag samt de Tegninger eller Lysbilleder, der maatte være anvendt under samme.

Baade Ingeniør Henriksen og Ingeniør Nielsen modtog Indbydelsen til at holde Foredrag. Førstnævnte valgte som Titel til det første Foredrag: »Hydraulisk Kraftoverføring ved Værktøjsmaskiner« og

sidstnævnte: »Træslibning. Faktorer, der influerer paa Kvalitet og Kraftforbrug ved Fremstillingen.«

Efter Afholdelsen af Foredragene den 6. Oktober blev Emnet for den sidste Forelæsning opgivet til Ansøgerne. Dette var: »Kontinuerlig Massefabrikation paa Baand«, og de paagældende to Foredrag afholdtes derpaa den 12. s. M.

Efter Afslutningen af sidstnævnte Forelæsninger holdt Udvalget paany Møde, men det kunde ikke blive enig om nogen fælles Indstilling, hvorfor Sagen blev bragt frem i Lærerraadet igen i et Møde den 29. Oktober 1931.

I dette Møde vedtoges det efter en langvarig Diskussion at overdrage det til de to Faglærere i Mekanisk Teknologi, Professor H. I. Hannover og Professor E. Thaulow, at udforme en Indstilling om, at Ingeniør N. H. Nielsen maatte blive ansat som Professor i Mekanisk Teknologi og Ingeniør E. K. Henriksen konstitueret i 3 Aar som Docent i samme Fag.

Ingeniør Nielsen skulde da indtil videre som Professor afholde de Fællesforelæsninger for samtlige Studieretninger, som ikke blev overtaget af den nye Docent i Metallære, en Stilling, der var bleven oprettet paa Normeringsloven for Finansaaret 1931/32, og endvidere Specialforelæsningerne over Mekanisk Teknologi II, Forelæsningerne over Træs og Stens Bearbejdning, og han skulde derhos overtage Bestyrelsen af Lærestanstaltens teknologiske Samling.

Ingeniør Henriksens Fagomraade skulde under Konstitutionen omfatte Maskinarbejde og Konstruktion af Værktøjsmaskiner samt Medvirkning ved Professorernes Fabrikbesøg.

I Faglærernes Indstilling udtaltes bl. a. følgende:

Paa Grundlag af en Anmodning paa Lærerraadsmødet den 29. Oktober 1931 tillader undertegnede Faglærere i Mekanisk Teknologi os at fremkomme med nedenstaaende Forslag til Indstilling til Besættelsen af de to ledige Lærerpladser i Mekanisk Teknologi:

»Paa Normeringsloven for Finansaaret 1930/31 blev der oprettet et *Docentur* i Mekanisk Teknologi. Efter at denne Stilling var opslaaet ledig, indkom der kun to Ansøgninger, nemlig fra Ingeniør, cand. polyt. N. H. Nielsen og Ingeniør, cand. polyt. Poul Feddersen, af hvilke Lærerraadet mente kun at kunne indstille førstnævnte. Raadet mente imidlertid ikke uden videre at kunne anbefale ham til Stillingen paa Grundlag af de indhentede Oplysninger, uden at han gennem Prøveforelæsninger havde vist sig i Besiddelse af de fornødne pædagogiske Evner. Disse Forelæsninger skulde afholdes i Februar 1931, hvad der blev meddelt Ansøgeren. Imidlertid udløb Professor H. I. Hannovers Funktionstid som Lærer i Mekanisk Teknologi i Sommeren 1931. Der viste sig derfor nogen Stemning for at søge begge Stillinger besatte samtidigt for at man derigennem kunde tage Hensyn til en eventuel Ændring i Fagdelingen. Dette meddeltes ogsaa Ingeniør Nielsen, der

imødekom Læreanstalten ved at frafalde det Krav, han havde paa at afholde Prøveforelæsninger i Februar 1931. Med Ministeriets Tilladelse blev da Stillingen som Docent i Mekanisk Teknologi paany opslaaet ledig sammen med Professoratet.

Der indkom tre Ansøgninger, nemlig fra Ingeniørerne, cand. polyt. E. K. Henriksen, cand. polyt. N. H. Nielsen og cand. polyt. H. Niendahl.

Ansøgningerne blev behandlet af et nedsat Udvalg vedrørende Besættelsen af de to ledige Lærerpladser. Dette Udvalg var enigt om, at Ingeniør Niendahl stod saa meget tilbage for de to andre Ansøgere i Henseende til Kvalifikation, at han kunde lades ude af Betragtning. Med Hensyn til de to andre Ansøgere var der Enighed om, at deres pædagogiske Evner burde godtgøres gennem Prøveforelæsninger, som Udvalgets Flertal bestemte skulde holdes først over et fritvalgt, derpaa over et bundet Emne. Det fritvalgte Emne skulde for Ingeniør Niensens Vedkommende holdes indenfor Tavestoffernes Bearbejdning, for Ingeniør Henriksens Vedkommende indenfor Konstruktionen af Værktøjsmaskiner, da han ganske manglede Tilknytning til det første Fagomraade. Som bundet Emne valgtes for begge »*Kontinuerlig Massefabrikation paa Baand*«, og det sidste Emne skulde først meddeles Ansøgerne, efter at begge havde holdt deres første Forelæsning. Til Udarbejdelse af den første Forelæsning tilstodes Ansøgerne 4 Uger, til den sidste 6 Dage.

Forelæsningerne over det frie Emne afholdtes 6. Oktober. *Ingeniør Henriksen* havde hertil valgt Emnet: »*Hydraulisk Kraftoverføring ved Værktøjsmaskiner*« og *Ingeniør Nielsen*: »*Træslibning. Faktorer, der influerer paa Kvalitet og Kraftforbrug ved Fremstillingen*«. Forelæsningerne over det bundne Emne fandt Sted den 12. Oktober. Forelæsningsmanuskripterne, der skulde afleveres, overgaves derpaa til under tegnede Speciallærere til Kritik.

Efter hvad der forelaa gennem Ansøgningerne og nu foreligger paa Grundlag af Prøveforelæsningerne, kan der oplyses følgende om de to Ansøgere:

Ingeniør, cand. polyt. *N. H. Nielsen*, der er 33 Aar gammel, har en særdeles god Eksamen som Maskiningeniør i 1924 (Kvotient 7,44). Til Eksaminationen i Mekanisk Teknologi havde han opgivet undertegnede Professor Hannovers Speciale, derunder Tavestoffernes mekaniske Teknologi. Ansøgeren er *udlært som Maskinarbejder*, har været ansat ca. 2 Aar hos Burmeister & Wain ved Byggekontoret, ca. $1\frac{3}{4}$ Aar hos A/S. De forenede Papirfabrikker, ca. $2\frac{1}{2}$ Aar som fast ansat, videnskabelig Assistent ved Læreanstaltens teknologiske Laboratorium og i Tilknytning hertil henad 1 Aar i U. S. A. som Stipendiat ved American Scandinavian Foundation hos Cincinnati Bickford Tool Company. Efter sin Hjemkomst har han mod at oppebære $\frac{9}{10}$ af den bevilgede Docentgage hjulpet Professor Thaulow ved Gennemgang af Eksamensopgaver for Studerende med Projekt i Mekanisk Teknologi og med

Undervisning af Maskiningeniører i 6. Halvaar i Omraadet Maskinarbejde. Ingeniør Nielsen har under sit Ophold i U. S. A. udarbejdet en mindre Afhandling over Forkromning (Ingeniøren, 1931, S. 451) paa Grundlag af tidligere Forsøg, foretaget paa Laboratoriet. I Sommeren 1931 har han endelig studeret Tavestoffernes mekaniske Teknolog, delvis gennem praktisk Arbejde paa Væverier.

Angaaende hans to Prøveforelæsninger foreligger der Kritikker af henholdsvis Professor Hannover og Professor Thaulow. Som almindeligt Indtryk kan fremhæves, at Forelæsningen over »Træslibning. Faktorer, der influerer paa Kvalitet og Kraftforbrug ved Fremstillingen« var klart og holdt paa en behagelig Maade. Der var kun uvæsentlige Fejl, men det kunde være ønskeligt, om det havde været mere personligt præget, baseret paa hans Praksis. Forelæsningen over det bundne Emne var svagere, væsentlig paa Grundlag af Forestillingen om, at den skulde holdes indenfor samme Ramme som Professor Thaulows Forelæsninger uden at dække disse. Forelæsningen kom derfor noget til at mangle en fast Plan.

Et Flertal ved en i Lærerraadet foretaget Afstemning mente dog paa Grundlag af det foreliggende at burde foreslaa Ansøgeren indstillet til Professorstillingen ikke mindst paa Grundlag af Oplysningerne om hans tidligere, efter vort Lands Forhold endog usædvanlig omfattende Praksis i Mekanisk Teknologi, og under Indtrykket af, at Ansøgeren er meget flittig og nærer betydelig videnskabelig Interesse. Professoratet skulde da indtil videre omfatte de Fællesforelæsninger for samtlige Studieretninger, som ikke er overtaget af Docenten i Metallære, Professor Hannovers Specialforelæsninger, Forelæsninger over Træ og Stens Bearbejdning samt endelig Bestyrelsen af den teknologiske Samling. Fagomraaderne med Undtagelse af det ret begrænsede »Stens Bearbejdning« og »Væveri« foreligger saaledes beskrevet, at Ansøgeren dels straks vil kunne paabegynde Fællesforelæsningerne for samtlige Studerende, dels vil kunne faa tilstrækkelig Tid til Forberedelse af de øvrige Forelæsninger, efterhaanden som de skal holdes efter Programmet.

Ingeniør, cand. polyt. *E. K. Henriksen*, der er 29 Aar gammel, har en ualmindelig god Eksamen som Maskiningeniør i 1926 (Kvotient 7,83). Til Eksaminationen i Mekanisk Teknologi havde Ansøgeren opgivet Professor Thaulows Speciale, derunder Konstruktion af Værktøjer og Værktøjsmaskiner, hvorimod han ikke har fulgt Forelæsningerne over Tavestoffernes mekaniske Teknologi. Ansøgeren har betydelig mindre Praksis i Faget end Ingeniør Nielsen.

Angaaende hans to Prøveforelæsninger foreligger der Kritikker af Professor Thaulow. Forelæsningen over »Hydraulisk Kraftoverføring ved Værktøjsmaskiner« var noget mangelfuld og beheftet med Fejl. Dette maatte baade tilskrives manglende Kendskab til Værktøjsmaskinkonstruktion i sig selv og et Ønske hos ham om at tage mere

Stof med, end han viste sig i Stand til at behandle. Han var derfor trængt for lidt ind i Emnet, saaledes at han ikke fuldtud kunde gøre Rede for Fordele, Mangler og Anvendelse. I Mangel af fornøden Erfaring blev han i nogen Grad et Bytte for reklamemæssige Fremstillinger. Forelæsningen over Massefabrikation var bedre i Form og i Indhold, men ogsaa beheftet med en Del Fejl. Foredraget var personligt præget, livligt holdt, virkede inciterende paa Studerende og Ikke-Fagfolk uden tilstrækkelige Forudsætninger til at bedømme deres Indhold.

Det ikke fuldt tilfredsstillende Resultat maa formentlig dels tilskrives manglende Tid, idet Ansøgeren har maattet passe sit Arbejde hos A/S. Frichs i Aarhus, hvor han er ansat, dels manglende Fagkundskab, som han dog vil kunne erhverve gennem Specialstudium, naar han blot faar fornøden Tid til Raadighed. Lærerradet mener imidlertid, at det vil være betænkeligt for Læreanstalten at bygge herpaa ved at indstille ham til fast Ansættelse og foreslaar derfor en tidsbegrænset Konstitution som Docent i Mekanisk Teknologi for Eksempel i 3 Aar med Fagomraader Maskinarbejde og Konstruktion af Værktøjer og Værktøjmaskiner samt Medvirkning ved Professorernes Fabriksbesøg. Det bemærkes, at de nævnte Fagomraader allerede foreligger saaledes beskrevne, at Ansøgeren ved Siden af Undervisningsarbejdet vil kunne faa Tid til den fornødne personlige Uddannelse.

Den polytekniske Læreanstalt tillader sig derfor at indstille til Undervisningsministeriet, at Ingeniør Nielsen ansættes som Professor, og at Ingeniør Henriksen konstitueres som Docent i Mekanisk Teknologi med ovennævnte Fagdeling, idet dog Ansøgerne maa være rede til at finde sig i de Omlægninger, der eventuelt maatte blive vedtagne.«

I et nyt Lærerraadsmøde den 12. November s. A. vedtoges dette Forslag, hvorefter Læreanstalten efter at have indhentet Ingeniør Henriksens Tilsagn om, at han vilde overtage Konstitutionen som Docent paa de angivne Vilkaar, under 20. s. M. gjorde Indstilling til Undervisningsministeriet i Overensstemmelse med Lærerradets Vedtagelse.

Under 5. Januar 1932 erholdt Ingeniør, cand. polyt. Niels Henry Nielsen derpaa kongelig Udnævnelse som Professor i Mekanisk Teknologi ved Læreanstalten fra den 1. s. M. at regne, medens Ingeniør, cand. polyt. Erik Karl Henriksen under 9. Januar 1932 af Undervisningsministeriet konstitueredes som Docent i samme Fag ligeledes fra 1. s. M.

Der fremkom senere visse Vanskeligheder for Ingeniør Henriksen ved at blive løst fra sin hidtidige Stilling, hvorfor Ansættelsen med Ministeriets Billigelse først traadte i Kraft den 1. April 1932.

Endelig bifaldt Ministeriet i Skrivelse af 19. Januar s. A., at der for Tiden fra den 1. April til den 31. December 1931 udbetaltes Professor N. H. Nielsen et Beløb af 3750 Kr. 35 Øre, fordi han i dette Tidsrum havde assisteret Professor Thaulow ved Undervisningen.

3. Besættelse af et Professorat i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner.

Professor i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner, Dr. techn. A. Ostenfeld afgik ved Døden den 23. September 1931. Efter at Læreanstalten havde meddelt Undervisningsministeriet dette, udbad det sig under 29. September s. A. et Forslag til Opslag af Stillingen, hvilket Læreanstalten fremsendte under 16. November s. A., efter at den havde indhentet en Udtalelse fra dens staaende Udvalg til Behandling af Sager vedrørende Studiet til 2. Del af polyteknisk Eksamen for Bygningsingeniører, og efter at Spørgsmaalet var blevet drøftet i Lærerraaet, som nedsatte et Udvalg til Behandling af eventuelle indkommende Ansøgninger, bestaaende af Læreanstaltens Direktør, Professor P. O. Pedersen og Professor i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner A. D. Engelund, Professor i Bygningsstatik og Elasticitetsteori P. M. Frandsen, Professor i Maskinlære A. R. Holm, Professor i Rationel Mekanik, Dr. phil. Jakob Nielsen, Professor i Vandbygningsfagene G. Schönweller og Professor i Materiallære E. Suenson. Under 24. s. M. opslug Ministeriet Stillingen ledig, og der indkom en enkelt Ansøgning, nemlig fra Docent i samme Fag, Dr. techn. Chr. Nøkkentved, hvilken Ansøgning Ministeriet under 14. December s. A. tilstillede Læreanstalten til Udtalelse.

Ansøgningen blev behandlet i det nedsatte Udvalg, som under 20. Februar 1932 fremkom med saalydende Udtalelse:

»Det af Lærerraaet nedsatte Udvalg til Bedømmelse af indkomne Ansøgninger om det Professorat i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner, der blev ledigt ved Professor Ostenfelds Død, har afholdt Møde den 29. Januar 1932. Til Stede var alle Udvalgets Medlemmer, nemlig Direktør, Professor P. O. Pedersen, Professor Engelund, Professor Frandsen, Professor A. R. Holm, Professor Jakob Nielsen, Professor G. Schönweller og Professor E. Suenson.

Til Behandling forelaa kun een Ansøgning, nemlig fra Docent, Dr. techn. C. D. N. Nøkkentved. Der var i Udvalget almindelig Enighed om, at Docent Nøkkentved i ganske udmærket Grad var kvalificeret til den nævnte Stilling. Baade paa Jernkonstruktionsomraadet og paa Jernbetonomraadet sidder han inde med en betydelig Praksis, ligesom han ogsaa fuldt ud behersker Fagets teoretiske Side. Desuden har han en værdifuld videnskabelig Produktion bag sig, bestaaende baade af teoretiske Arbejder og Forsøg. Ved sin fleraarige Virksomhed ved Læreanstalten, først som Assistent og senere som Docent i Faget, har han vist sig at være en meget dygtig Lærer.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa Lærerraaet at indstille Docent, Dr. techn. C. D. N. Nøkkentved til det ledige Professorat.«

Efter at denne Udtalelse var bleven behandlet og vedtaget af Lærerraaet, indstillede Læreanstalten under 29. Februar 1932 til Undervisningsministeriet, at Professoratet maatte blive besat med Docent

Christian Ditlev Nielsen Nøkkentved, som derefter under 12. Marts s. A. erholdt kongelig Udnævnelse i Stillingen fra 1. s. M. at regne.

Professor Ostenfeld havde været Bestyrer af Læreanstaltens Laboratorium for Bygningsstatik, som skyldte hans Initiativ sin Oprettelse.

Efter at Professor Nøkkentved havde erholdt sin Udnævnelse, blev Spørgsmaalet om, hvem der fremtidig skulde være Laboratoriets Leder, taget op til Behandling, og det afgjordes paa den Maade, at Ledelsen blev overdraget til alle Læreanstaltens tre Professorer i Faget A. D. Engelund, P. M. Frandsen og Chr. Nøkkentved i Forening.

4. Forskellige Sager.

I et Lærerraadmøde den 29. Oktober 1931 valgtes Professor i Kemi ved Københavns Universitet, Dr. phil. J. A. Christiansen til Medlem af Læreanstaltens Fripladsudvalg i Stedet for afdøde Professor, Dr. phil. Jul. Petersen.

— I samme Møde valgtes Professor i Vejbygningsfagene A. R. Christensen og Professor i Materiallære E. Suenson til at indtræde i et Udvalg, som nedsattes af Dansk Ingeniørforening til Revision af Foreningens Betingelser for Levering af Sten, Grus og Sand og til at forhandle med Svenska-kommunaltekniska Föreningen om et Forslag til Standardisering af Brosten og Kantsten.

— I samme Møde genvalgtes Direktør, Professor, Dr. phil. P. O. Pedersen til Medlem af Bestyrelsen for »Rask-Ørstedes Fondet« for et Tidsrum af 4 Aar.

— I samme Møde valgtes Professor i Vandbygningsfagene G. Schönweller til Medlem af Styrelsen for Læreanstaltens Jubilæumsfond for dens Lærere i Stedet for afdøde Professor, Dr. techn. A. Ostenfeld.

— I samme Møde genvalgtes Professor H. I. Hannover til Medlem af Biblioteksudvalget.

— I samme Møde valgtes Professor i Fysik ved Københavns Universitet, Dr. phil. Martin Knudsen til Medlem af Bestyrelsen for G. A. Hagemanns Kollegium i Stedet for afdøde Professor Julius Petersen.

— I et Møde den 25. Februar 1932 valgtes Professor i Materiallære E. Suenson til at repræsentere Den polytekniske Læreanstalt ved et Møde i Nordisk Byggnadsdag i Helsingborg den 4.—6. Juli 1932.

— I Foraaret 1932 foretoges der Nyvalg til Styrelsen for Den polytekniske Læreanstalts ingeniørvidenskabelige Fond. Dansk Ingeniørforening valgte som sin Repræsentant Foreningens Formand, Direktør for Københavns Vandforsyning, Ingeniør, cand. polyt. Poul Sørensen, og Industriraadet som sin Maskinchef, Ingeniør, cand. polyt. O. Munck. Læreanstalten genvalgte som sine Repræsentanter Professor i Rationel Mekanik, Dr. phil. Jakob Nielsen, Professor i Teknisk Kemi P. E. Raaschou, Professor i Maskinlære H. Bache, Professor i Vandbygnings-

fagene G. Schönweller og Professor i Stærkstrømselektroteknik Absalon Larsen. Den saaledes udpegede Del af Styrelsen genvalgte derefter i Forbindelse med Styrelsens Formand, Direktør P. O. Pedersen, Dr. med. K. A. Hasselbalch til Medlem af Styrelsen.

— I et Møde i Lærerraadet den 25. Februar 1932 genvalgtes Professor i Materiallære E. Suenson til som Repræsentant for Den polytekniske Lærestalt at indtræde i Repræsentantskabet for Dansk Studiefond i Treaaret 1932—34.

— I samme Møde valgtes Professor i Mekanisk Teknologi N. H. Nielsen til Medlem af Bestyrelsen for Professor Wilkens' Legat. Bestyrelsen bestaar derfter af Professor i Maskinlære H. Bache, Professor i Mekanisk Teknologi N. H. Nielsen og Professor i samme Fag E. Thaulow.

— I samme Møde vedtoges et af det staaende Udvalg til Behandling af Sager vedrørende Studiet til 2. Del af polyteknisk Eksamen for Maskiningeniører fremsat Forslag om, at der for denne Studieretning maatte blive indført et frivilligt Kursus i Automobilteknik, ledet af Ingeniør, cand. polyt. & jur. L. A. Damm. Kursuset tog sin Begyndelse i Efteraarshalvaaret 1932.

— I Skrivelse af 22. Juli 1932 godkendte Undervisningsministeriet, at Naturfag (Geologi, Biologi og Fysiologi) optoges som Undervisnings- og Eksamensfag ved Lærestaltens Adgangseksamen. Der opnaaedes herved, at Lærestaltens samtlige Elever mødte ens forberedte til Studiet af Geologi, Biologi etc., saaledes at Undervisningen i disse Fag kunde begynde paa et mere fremskredet Standpunkt. Nyordningen tager sin Begyndelse ved Adgangseksamen 1933.

— I et Lærerraadsmøde den 17. Marts 1932 valgtes Lektor i Mikroskopi og Rendyrkning af Gæringsorganismer Johs. Boye Petersen til Medlem af Raadet.

— I et Lærerraadsmøde den 24. April 1932 genvalgtes Professor i Matematik, Dr. phil. Johs. Møllerup til Medlem af Biblioteksudvalget.

— I Skrivelse af 21. November 1931 meddelte Undervisningsministeriet, at den franske Undervisningsminister under 20. Oktober s. A. havde udstedt en Anordning vedrørende de fremmede Eksaminer, der ligestilledes med fransk »baccalaureat«. Blandt disse Eksaminaer findes ogsaa den danske Studentereksamens tre Retninger.

5. Rejseunderstøttelser.

Paa Finansloven for Finansaaret 1932/33 blev der ikke bevilget noget Beløb til Rejser for Lærestaltens Lærere. Derimod blev der af Undervisningsministeriet under 5. Oktober 1931 ydet et Tilskud paa 800 Kr. til delvis Dækning af Udgifterne ved en Rejse af Professorerne i Vandbygningsfagene G. Schönweller og J. J. Munch-Petersen til Venedig, hvor de som Repræsentanter for den danske Regering og Lærestalten deltog i den XV internationale Søfartskongres i September Maaned s. A.

— Ligeledes bevilgede Undervisningsministeriet i Skrivelse af 7. Juli 1932 Professor i Bygningsstatik og Elasticitetsteori P. M. Frandsen et Bidrag paa 600 Kr. til Dækning af Udgifterne ved en Rejse til Paris i Tiden fra den 16. til den 28. Maj 1932, idet han som Repræsentant for den danske Regering og Lærestalten deltog i et Møde i Bestyrelsen for den internationale Forening for Brobygning og i en Kongres, arrangeret af denne Forening.

6. Polyteknikerraaet 1931—32.

Den 16. Februar 1931 ændrede Polyteknikerraaet sin i Aarsberetningen for 1930—31 S. 270 angivne Konstitution, saaledes at stud. polyt. E. Juhl blev Formand, stud. polyt. Holger Madsen Næstformand og stud. polyt. P. H. Kirchhoff Sekretær, medens Formanden E. Juhl samtidig blev Raadets Repræsentant i Danske Akademikeres Nationalraad.

I Efteraaret 1931 konstituerede det nyvalgte Raad sig saaledes: Formand: Arne Fokdal, Næstformand: P. A. Garde, Kasserer: Sven Jacobsen, Sekretær: Børge Lunn, 2. Sekretær: S. A. Andersen. Bogudvalg: Chr. Larsen, Schou, Nissen-Petersen. Engageringsbureau: Lunn, Andersen, J. H. Sørensen. Teaterudvalg: Havsteen, Abrahamsen, Albertus. Revisionsudvalg: Kirchhoff, Felsing. Studenternes Forbrugsforening: Tuxen. Polyteknisk Forenings Bestyrelse: Fokdal, Garde, Havsteen, Eliassen. Polyteknikerens Redaktion: Fokdal. Dansk Studiefond: K. O. Rasmussen. Dansk Studieoplysningskontor: S. A. Andersen. Nationalraadets Præsidium: E. Juhl. — Suppleant: Fokdal. Nationalraadets Repræsentantskab: Hjort. — Suppleant: S. A. Andersen.

F. 9: K. O. Rasmussen. M. 9: Holger Madsen. B. 9: Erik Juhl. E. 9: P. K. M. Sørensen. F. 7: Sven Jacobsen. M. 7: P. H. Kirchhoff. B. 7: Jens M. Svendsen. E. 7: G. Albertus. F. 5: Arne Fokdal. M. 5: P. A. Garde. B. 5: Chr. Larsen. E. 5: Sven A. Andersen. F. 3: Poul A. M. Schou. M. 3: Vagn Felsing. B. 3: H. E. Havsteen. E. 3: Knud Tuxen. F. 1: Sv. A. Abrahamsen. M. 1: J. H. Sørensen. B. 1: E. Nissen-Petersen. E. 1: Ernst Eliassen. Raadsvalgt: Børge Lunn.

7. Bortgivelse af en Tjenestebolig ved Lærestalten.

Efter at Bestyreren af Den polytekniske Lærestalts Laboratorium for uorganisk Kemi, Professor, Dr. phil. Julius Petersen var afgaaet ved Døden den 16. Februar 1931, blev Spørgsmaalet om, hvem den Tjenestebolig paa Lærestalten, som han havde benyttet, rettelig burde tilfalde, taget op til Behandling.

Oprindeligt blev Lejligheden i Henhold til Skrivelse af 23. April 1890 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Lærestaltens Forslag tillagt Professor i Kemi ved Universitetet, Dr. phil. S. M. Jørgensen, medens den anden Bolig af samme Art tillagdes Bestyreren af Lærestaltens fysiske Samling, Professor i Fysik ved Universi-

tetet, Dr. med. Chr. Christiansen, for begges Vedkommende mod Betaling af en vis mindre Afgift, senere som Friboliger.

Paa det paagældende Tidspunkt var det kemiske Laboratorium og den fysiske Samling de eneste Institutioner af deres Art ved Lærestalten, og det var derfor naturligt, at Boligerne overdroges netop til disse Tjenestemænd. Efterhaanden fik Lærestalten imidlertid mange andre Laboratorier og Samlinger, og det var derfor ogsaa med nogen Betænkelighed, at den, da disse to Tjenestemænd gik af, lod deres Efterfølgere flytte ind i Boligerne under Hensyn til deres videnskabelige Produktion og deres fortjenstfulde Arbejde ved Lærestaltens Undervisning.

Imidlertid tog Lærestalten ved Udarbejdelsen af Lønningsloven af 22. April 1916 Hensyn til det Syn, den maatte anlægge paa disse Tjenesteboliger, nemlig at de under visse Omstændigheder burde kunne gives til dens egne Tjenestemænd, og den fik derfor i denne Lovs § 32 indført en Bestemmelse, i hvilken der udtaltes følgende:

»To af de ved Lærestalten som Bestyrere af dens Laboratorier og Samlinger virkende Lærere har Bolig paa Lærestalten«, og i Tjenestemandsløven af 19. September 1919 fik den optaget en lignende Bestemmelse.

Forholdet var i 1931 det, at Universitetet havde mange Tjenesteboliger med et tilsvarende aarligt Honorar paa 800 Kr., og at Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole havde 4 lignende Tjenesteboliger, medens Lærestalten kun havde 2. Det vilde derfor af dens Lærere blive opfattet som en Urimelighed, at disse to Boliger vedblivende skulde gives til Universitetslærere.

Lærestalten indstillede derfor til Undervisningsministeriet, at Boligen skulde overdrages til en af dens egne som Bestyrer af et Laboratorium eller en Samling virkende Lærer.

Fra Universitetets Side hævdedes det, at den paagældende Bolig lige siden Lærestaltens Indflytning i dens nuværende Bygninger havde været bestemt til og var bleven benyttet til Tjenestebolig for den Universitetsprofessor, der bestyrer Lærestaltens kemiske Laboratorium, jfr. Universitetets Aarbog 1890—91, S. 751 og 1891—92, S. 987, og at Konsistorium ønskede i videste Omfang at forbeholde Universitetets Ret med Hensyn til Boligen.

Undervisningsministeriet, der fik Spørgsmaalet forelagt til Afgørelse, udtalte i Skrivelse af 4. Juni 1931, at Universitetet efter Ministeriets Formening ikke havde noget Krav paa, at den paagældende Bolig altid skulde overlades den Universitetsprofessor, der bestyrer Lærestaltens kemiske Laboratorium, men at det paa den anden Side heller ikke mente, at Lærestalten kunde disponere over den. Ministeriet forbeholdt sig nærmere motiveret at tage Stilling til en Indstilling om, til hvilken af de ved Lærestalten virkende Professorer (herunder Universitetsprofessorer), der bestyrer Laboratorier, Boligen burde henlægges.

I Skrivelse af 22. Juni s. A. indstillede Lærestalten derefter til Ministeriet, at Boligen overlodes til Professor i Bioteknisk Kemi, Dr. phil. & scient. Orla-Jensen, der er Bestyrer af dens bioteknisk-kemiske Laboratorium, og Undervisningsministeriet tiltraadte under 6. Juli denne Indstilling.

Lærestalten anmodede derefter Kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt K. Varming om at fremkomme med et Forslag til de Reparationsarbejder m. v., som han maatte anse det for ønskeligt at foretage inden Boligens Overdragelse til en ny Mand, og den modtog fra ham et Forslag om, at der til dette Formaal maatte blive ansøgt om en ekstraordinær Bevilling paa 2400 Kr. Efter at Lærestalten havde ansøgt Ministeriet om denne Bevilling, udtalte dette imidlertid under 14. September s. A., at det kunde gaa med til, at der anvendtes et Beløb af 1110 Kr. til nødvendige Linoleumsarbejder, medens det ikke kunde give sin Tilslutning til de øvrige foreslaaede Arbejder.

Efter at de paagældende Arbejder var udførte, flyttede Professor Orla-Jensen fra 15. Oktober 1931 ind i Boligen, og fra samme Dato fik han tillagt det tilsvarende Lønningstillæg af 800 Kr.

Se om denne Sag endvidere ovfr. under Universitetet S. 56 ff.

II. Vedtagelser paa Finansloven for Finansaaret 1932/33.

1. Lejekontrakt mellem Overvejsinspektoratet og den polytekniske Lærestalt.

Paa Betænkningen til 2. Behandling i Folketinget af Finanslovsforslaget for Finansaaret 1932/33 opførtes som Indtægt Leje af Lokaler i det nye teknisk-kemiske Instituts Bygning i Østervoldgade 6 C, henholdsvis 5000 Kr. og 2000 Kr. aarlig for Fiskeridirektoratets fiskeri-økonomiske Forsøgslaboratorium og Overvejsinspektoratets Vejlaboratorium. Lejekontrakten for førstnævnte Laboratorium er omtalt i Universitetets Aarbog 1930—31, S. 265. Kontrakten med Overvejsinspektoratet, der for Lærestaltens Vedkommende er dateret den 16. Oktober 1931 og for Overvejsinspektoratet den 19. s., M., lyder saaledes:

Lejekontrakt mellem Overvejsinspektoratet og Den polytekniske Lærestalt.

1. I Den polytekniske Lærestalts Laboratoriebygning for teknisk Kemi bortlejer Lærestalten herved til Overvejsinspektoratet til et Vejlaboratorium for en aarlig Leje af ialt 2000 Kr. — skriver To Tusinde Kroner, — 2 større og 1 mindre Lokale paa 1. Sal imod Statsbanernes Bygning i den gamle Sølvgadens Kaserne. Det effektive Gulvareal udgør 85 m², hvortil kommer et Tillæg paa 15 m² som Andel i Trapper og Korridor, saaledes at Lejeværdien beregnes efter ialt 100 m².